

การอภิปรายผล

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบว่า กลุ่มคนต่างเชื้อชาติกัน คือคนไทย และคนจีน มีสังคมประเพณีและบุคลิกภาพต่างกันหรือไม่เพียงใด และสังคมประเพณีของ บิถามารคาจะมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุตรอย่างไร

1. การศึกษาสังคมประเพณี

จากเอกสาร เกี่ยวข้องซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ได้ให้แนวคิดที่ว่า สังคม ประเพณีของบิถามารคาต่างวัฒนธรรมต่างเชื้อชาติกันจะแตกต่างกัน เช่นการวิจัยของ Davis และ Havighurst (1946) Whitingและคณะ (1964) Kardiner และคณะ (1945) Solenberger (1967) และเพราพรหม ประสิทธิ์ภา (2510) การศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า บิถามารคาไทย และบิถามารคาจีนน่าจะให้ สังคมประเพณีแก่บุตรต่างกันทั้ง 10 ด้าน ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติในสังคมประเพณีของบิถามารคาไทย และบิถามารคาจีน ดังนี้คือ บิถามารคาไทยได้กล่าวความสัมพันธ์ให้แก่บุตรมากกว่าบิถามารคาจีนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพราพรหม ประสิทธิ์ภา และพบว่า บิถามารคา ไทยคาดหวังในตัวบุตรมากกว่าบิถามารคาจีนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บิถามารคาไทยเห็นความสำคัญของการศึกษา ยึดความสัมพันธ์ให้แก่บุตร และคาดหวังให้บุตรศึกษาถึงระดับสูง ๆ ก็เพื่อให้บุตรมีหลักประกันในการทำงานในอนาคต เพราะคนไทยชอบทำงานแบบสบาย ๆ งานชนิดนี้ยิ่งโตะมากกวางานที่ต้องลงแรง ถือว่า งานประเภทหลังเป็นงานหนัก บิถามารคาจึงต้องการให้บุตรประสบความสำเร็จในการ เรียน เรียนถึงระดับสูง ๆ เพื่อจะได้นำความรู้ทางวิชาการออกไปประกอบอาชีพ ที่ไม่กองโง่แรง คนไทยไม่ชอบงานหนัก ชอบเป็นเจาคนนายคน ชอบมีอำนาจ ถือ สุภาษิตว่า "สิบพ่อค้า ไม่เท่าพระยาเลี้ยง" จึงชอบให้บุตรเป็นหัวหน้า เป็นผู้

ส่วนคนจีนไม่กลัวงานหนัก เพราะได้อพยพเข้ามาเมืองไทยอย่างเสรีขึ้นเหมือนใน
 หน่วยงานใดทุกอย่าง เขามาเริ่มด้วยการเป็นกุลีรับจ้าง เป็นพ่อค้าขายเร่ แล้วก็ค่อย
 เขยิบฐานะเป็นเจ้าของกิจการ เจ้าของร้านได้ในที่สุด เขาเริ่มด้วยงานหนักเขาก็
 ก็สามารถสยายได้ คนจีนจึงไม่เห็นความจำเป็นของการศึกษา การเป็นหัวหน้าใน
 ในการทำงานเท่านั้น นอกจากนี้คนจีนที่ผู้วิจัยได้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็น
 จีนแท้จิว ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย พวกนี้ถือว่าลูกคือแรงงานที่จะคงช่วย
 กันค้าขาย มีงานของตนเองให้ทำอยู่แล้วจึงไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา การเป็น
 ผู้นำองเพื่อน ๆ เท่านั้นไทย

ผลการศึกษาไม่พบว่าสังคมประจักษ์กันอื่น ๆ ของบิคมารคาไทย และบิคา
 มารคาจีนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่รับกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และขัดกับผลการ
 วิจัยของเพราพรณ ประพิศรภา ซึ่งพบความแตกต่างในสังคมประจักษ์ของบิคมารคา
 ไทย และบิคมารคาจีนในด้านการใช้รางวัล และการลงโทษว่า บิคมารคาไทยให้
 รางวัลและลงโทษบุตรมากกว่าบิคมารคาจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 เหตุที่ผลการศึกษาดังนี้ไม่พบความแตกต่างของสังคมประจักษ์ด้านการฝึกความเป็นอิสระ
 ความเข้มงวด การฝึกไม่ตรีสัมหันธ์ การฝึกให้อดใจรอได้ การฝึกให้มีระเบียบวินัย
 การยับยั้งความก้าวร้าว การให้รางวัล และการลงโทษ อาจเป็นเพราะการศึกษา
 ครั้งนี้ยังใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรไม่มากพอ คำตามในแบบสัมภาษณ์บังคับครอบคลุม
 ตัวแปรไม่พอ วิธีการเก็บข้อมูลยังไม่แยบคาย บรรยากาศของการสัมภาษณ์บิคมารคา
 จีนทำให้เกิดความระมัดระวังเพราะมีผู้วิจัยซึ่งเป็นคนไทยร่วมสังเกตหาที่ควบ และ
 อิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ควบคุมในการศึกษาดังนี้ เช่น (1) แหล่งที่อยู่ของคนจีน
 เพราะถ้าศึกษาที่คนจีนในบริเวณสำเพ็ง หรือเยาวราช ซึ่งมีความเป็นปึกแผ่นทาง
 วัฒนธรรมสูง อาจได้เห็นสังคมประจักษ์ตามวัฒนธรรมจีนชัดกว่านี้

(2) อาชีพของบิคมารคา เพราะคนจีนที่ใช้ศึกษาเป็นจีนแท้จิว ซึ่งส่วนใหญ่

ประกอบอาชีพค้าขาย มีการติดต่อกับคนไทยมาก จึงมีทัศนคติต่อการยอมรับเลี้ยงดูบุตรมาทางคนไทย (3) ระดับการศึกษาของบิดามารดา เพราะการศึกษาต่างกันย่อมทำให้บุคคลมีทัศนคติต่อการยอมรับเลี้ยงดูบุตรต่างกัน ดังนั้นถ้าได้ศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิดามารดาต่างเชื้อชาติ ต่างระดับการศึกษา น่าจะแสดงถึงความแตกต่างระหว่างสังคมประเพณีของไทยและที่อื่นชัดเจน นอกจากนี้การศึกษารังนึ่งไข่มุกของตัวอย่างใหม่อายุระหว่าง 16 - 18 ปี เนื้อหาของสังคมประเพณีที่ถามกับเด็กไทยด้วยกันก็พบว่า บิดามารดาทั้งไทยและจีนส่วนใหญ่ตอบว่า "โอแล้ว ยุงมากก็ไม่ดี" บิดามารดาที่เห็นว่าสังคมประเพณีของไทยดี เมื่อบุตรโตขึ้น จึงให้การศึกษาแก่เด็กไทยจึงไม่แสดงสังคมประเพณีของบิดามารดาใดดี แต่จึงปรากฏว่าสังคมประเพณีของบิดามารดาไทยและบิดามารดาจีนไม่ต่างกันนัก

ตัวแปรทางสังคมซึ่งอาจมีอิทธิพลทำให้สังคมประเพณีของบิดามารดาไทยและจีนไม่ต่างกัน คือ บิดามารดาจีนได้เปลี่ยนเป็นไทยมากขึ้น ได้รับวัฒนธรรมของไทยเอาไว้ในชีวิตประจำวัน บุฟเฟต์ นิลลิตแกม¹ ศึกษาชีวิตของคนจีนในประเทศไทยพบว่า

..... ปัจจุบันนี้ โครงร่างบางอย่างของสังคมจีนได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ในเรื่องแบบฉบับในการดำเนินชีวิต คนจีนได้เปลี่ยนทัศนคติไปหลายประการ เขาเคารพถือว่าเมืองไทยเป็นเขานเกิด เมืองเขน การใช้ภาษาไทยภายในครอบครัวมากขึ้น การจัดบ้านแบบตะวันตก การเปลี่ยนแปลงในการประกอบอาชีพ (รับราชการ) ฯลฯ

¹ บุฟเฟต์ นิลลิตแกม. "บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย (The Role of the Chinese in Thailand)", วิทยาลัยศิลปปริณัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แผนกวิชาการปกครอง วิทยาลัยวิชาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510 หน้า 143.

และ Coughlin² ได้เขียนถึงคนจีนในประเทศไทยไว้ว่า

ชาวจีนโพ้นทะเลได้เปิดชีวิตชีวิตไปแล้วทั้งด้านวัฒนธรรมและสังคม วัฒนธรรมของคนจีนพวกนี้ไม่สามารถเข้ากันได้กับพวกที่ยังอยู่ในแถบชนบททางใต้ของประเทศไทยอีกต่อไป

(As to this study has shown, the typical overseas Chinese has altered his way of life, culturally and socially, to such an extent often that much of his behavior is not longer compatible with patterns of people still living in the rural areas of china).

จึงแสดงให้เห็นว่า ชาวจีนที่เข้ามาเกิดในประเทศไทย เมื่อมาอยู่ในประเทศไทยนาน ๆ ก็กลายสภาพกับคนไทยมาก ๆ เขา ก็ประพฤติอย่างคนไทยไปด้วย เช่น แต่งกายอย่างคนไทย พูดภาษาไทย ชอบอาหารไทย เปลี่ยนชื่อตามสกุลเป็นแม่ไทย ทั้งยังถือความสะอาดในการไถ่รับประโยชน์ และการใช้สิทธิบางอย่างจากทางราชการไทย³ และอาจเพราะมีความผูกพันกับประเทศไทยอันเกิดขึ้นโดยลง เนื่องจากสภาพทางการเมืองในจีนแผ่นดินใหญ่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับมิตรสัมพันธ์ อุตสาหกรรม อาชีพการงานเป็นหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทยแล้ว จึงหันมารู้สึกผูกพันกับประเทศไทย ถือว่าเมืองไทยเป็นบ้านเกิด

²Richard J. Coughlin, Double Identity : Chinese in Modern Thailand (Hong Kong : Hong Kong University press, 1960), p.189.

³แสง ศรีเมฆารัตน์, "อนาคตของสมาคมจีนในประเทศไทย", วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 1 (ตุลาคม, 2513), 620.

เมืองยอน เมื่อเห็นเขานักยอนจะยอมรับสิ่งสยามบุกรุกความแบบไทย เพื่อบุตรหลานจะได้อยู่ใน
สังคมไทยต่อไปอย่างมีความสุข

ผลการศึกษา เปรียบ เทียบสังคมประเพณีของบิดามารดาไทย และบิดามารดาจีน ซึ่ง
พบว่าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว เฉพาะ ท่าทาบใหม่และสนใจศึกษาซ้ำอีก
เพื่อความเที่ยงตรงของผลการวิจัย ว่าคนจีนเปลี่ยนเป็นไทยแล้วจริงหรือไม่ เพียงใด
ถ้าผลการวิจัยเป็นเช่นผลข้างนี้ แสดงว่าคนจีนถูกผสมกลมกลืนชาติ (Assimilate)
โดยคนไทยชาติไทยไปแถมมาก

2. การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการวิจัยของ Kardiner และคณะ (1945) ได้ให้
แนวคิดที่ว่า บุคลิกภาพ เชื้อชาติกันน่าจะมีความแตกต่างกัน การศึกษารังนี้ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติ
ฐานว่า บุคลิกภาพของ เด็กไทยและ เด็กจีนต่างกันทั้ง 15 ด้าน ผลการศึกษาพบว่า
ความแตกต่างกันบางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคาบสภาวะทางจิตใจเพียงด้านเดียว คือเด็ก
วัยรุ่นลูกจีน สุภาพ อ่อนโยน จิตใจหวั่นไหวง่าย และคอยตามผู้อื่นมากกว่า เด็กวัยรุ่นไทย
รับกับสมมุติฐานที่ 2.9 ดังต่อไปนี้

เด็กวัยรุ่นลูกจีน สุภาพ อ่อนโยน และคอยตามผู้อื่นมากกว่า เด็กไทย อาจเป็น
เพราะ เด็กพวกนี้ได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดาไทยสำนึกว่า พวกเขาเข้ามาอาศัยอยู่
ในแผ่นดินของคนไทย ต้องสุภาพ อ่อนน้อม เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากเจ้าของประเทศ
ส่วนคนไทยซึ่ง เป็นเจ้าของดินแดนแล้วจึงไม่เห็นความจำเป็นของการ เป็นคนสุภาพ อ่อนโยน
นอกจากนี้ เด็กลูกจีนเมื่อโตขึ้นไปเข้าเรียนในโรงเรียนไทย มีเพื่อน มีครู เป็นคนไทย ส่วน
ตนเองแม้จะโตแล้วเป็นคนไทย แต่ก็ยังมีเชื้อชาติเป็นจีนอยู่ เด็กพวกนี้จึงพยายามทำตัว
ให้เข้ากับเด็กคนไทย จึงมักจะเห็นว่าในชั้นเรียนเด็กลูกจีนให้ความสำคัญเรื่อง เชื้อเหง้า ประพฤติ
ตัวดีกว่าเด็กไทยเอง ผลการวิจัยจึงปรากฏว่า เด็กลูกจีนสุภาพ อ่อนโยน และคอยตามผู้อื่น
มากกว่าเด็กไทย และเมื่อพิจารณาคะแนนความประพฤติตามระเบียบแบบแผน ซึ่งไม่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จากคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแสดงแนวโน้มของความ

แตกต่างกันว่า เด็กลูกจีนประพฤติตามระเบียบแบบแผน มีบุคลิกภาพยอมตาม ประพฤติตาม ระเบียบมากกว่าเด็กไทย ผลการศึกษาบุคลิกภาพ 2 ด้านนี้จึงสอดคล้องกัน

ผลการศึกษาในพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของเด็กไทย และเด็กลูกจีน คือ ด้านความสามารถในการเข้าสังคม ความสามารถทางสติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ ความสำเร็จทางอารมณ์ การประพฤติตามระเบียบแบบแผน สภาพแวดล้อมหรือเหตุ ความสามารถในการรับนิคชอบ ความมั่นใจในตนเอง ความสามารถในการเข้ากลุ่ม ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการบังคับตนเอง การแสดงออกของอารมณ์ และโมหวิสัยทัศน์หรือสัมฤทธิ์สัมพันธ์ อาจเป็นเพราะการศึกษาครั้งนี้ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรไม่มากพอ โรงเรียนที่ใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะคล้ายกัน อายุของกลุ่มตัวอย่างมากเกินไป เพราะเด็กโตได้รับสังคมประเทิกจากสถาบันสังคมอื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยสังคมประเทิกด้วย เช่น โรงเรียน ครู กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมทางสังคมอื่น ๆ ทั้งเด็กไทย และเด็กลูกจีนเมื่อโตขึ้นได้รับสังคมประเทิกจากสถาบันสังคมเหล่านี้เหมือนกัน ย่อมมีผลทำให้บุคลิกภาพของสองพวกนี้คล้ายกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sollenberger (1967) ซึ่งพบว่า เด็กลูกจีนในอเมริกาเมื่อโตขึ้นเข้าศึกษาในโรงเรียนอเมริกัน พบความสัมพันธ์เพื่อผนวกรวมอเมริกันจะคล้าย เป็นอเมริกัน วัฒนธรรมแบบจีนที่ได้รับจากบิดามารดา จะอ่อนกำลังลง เมื่อเด็กลูกจีนโตขึ้น ดังนั้นถ้ามีการศึกษาเรื่องนี้กับเด็ก เด็กน่าจะให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพของ เด็กไทยและเด็กลูกจีนมากกว่าผลการศึกษารุ่นนี้ เพราะเด็กเล็กยังได้รับสังคมประเทิกจากบิดามารดา เป็นส่วนใหญ่

นอกจากตัวแปรต่าง ๆ ดังที่กล่าวไปแล้ว ยังมีตัวแปรทางสังคมที่สำคัญคือ เด็กลูกจีนที่ได้รับการผสมกลมกลืนให้ เป็นคนไทยไปแล้ว เพราะมีกฎหมายควบคุมให้โรงเรียนจีน เปิดสอนได้ เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การศึกษาของเด็กลูกจีนหลังจากนั้นจะต้อง เข้าศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาลหรือเอกชนคนไทย หรือของพวกมิชชันนารี โอกาสที่เด็กพวกนี้จะกลายเป็นคนไทยจึงมีอยู่มาก เมื่อเด็กลูกจีนมี โอกาสได้ศึกษาภาษาจีน เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เด็กพวกนี้จึงได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษามานุษย มีลูกหลานจีนเป็นจำนวนมากที่
 "อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้" และจำนวนไม่น้อยที่ "ฟังไม่ออก พูดไม่เป็น"⁴ เด็กพวกนี้
 ได้กลายเป็นไทยไปควบภาษาคูทเท่านั้น ยังต้องซื้อและนามสกุลแบบไทยอีกด้วย เด็กลูกจีน
 จึงผูกพันต่อไทยมากกว่า⁵ และรับวัฒนธรรมไทยไว้มากกว่าวัฒนธรรมจีน จึงทำให้บุคลิกภาพ
 ของเด็กลูกจีนไม่ต่างไปจากบุคลิกภาพของเด็กไทยนัก นอกจากเด็กลูกจีนจะได้รับการ
 ศึกษา ภาษา และใช้ชื่อนามสกุลแบบไทยแล้ว ในสภาพสังคมปัจจุบัน วัฒนธรรมตะวันตก
 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามาแพร่หลายในประเทศไทย เด็กทั้งที่เป็น
 ลูกจีนและไทยย่อมจะได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก และเทคโนโลยีไว้เหมือนกัน⁶ และ
 สังคมไทยก็มีประสิทธิภาพในการกลืนชาวจีน โดยเฉพาะลูกหลานจีนที่เข้ามาเป็นไทย⁷ บุคลิก-
 ภาพของเด็กลูกจีนจึงไม่ต่างไปจากบุคลิกภาพของเด็กไทยอย่างที่คาดไว้ เมื่อผลการศึกษา
 ปรากฏ เช่นนี้ ถ้าได้มีการวิจัยซ้ำและยืนยันผลเช่นนี้อีก ก็น่าจะเป็นข้อคิดให้แก่นุญบริหาร
 ประเทศ ในการวางนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการปกครองชาวจีนและลูกจีนในประเทศ
 ไทย ถ้าวางนโยบายอย่างเคร่งครัด ไม่ยอมรับชาวจีนและลูกจีนแล้ว บรรยากาศของการ
 กลายเป็นไทยของพวกตนจีนจะได้รับการกระทบกระเทือน และก่อให้เกิดปัญหาชาวจีนใน
 ประเทศไทยขึ้นอีก

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 619.

⁵ แสง ศรีเมฆารัตน์, เรื่องเดิม, หน้า 622.

⁶ Coughlin, Op. cit., p. 191.

⁷ แสง ศรีเมฆารัตน์, เรื่องเดิม, หน้า 264.

3. การศึกษาความสัมพันธ์ภายในของสังคมประภค

ข้อค้นพบเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรสังคมประภค ช่วยแสดงถึงลักษณะของสังคมประภคที่มีคามารคาของแต่ละกลุ่ม คือนิคามารคาไทย และนิคามารคาจีน ให้แก่มุตรดังนี้

3.1 นิคามารคาจีนที่ฝึกความสมฤทธิผลให้แก่มุตรมาก มักจะคาดหว้ง ในตัวมุตร ฝึกไมตรีสัมพันธ์ให้แก่มุตร และให้รางวัลมุตรมากควย สำหรับนิคามารคาไทย การฝึกความสมฤทธิผลไม่สัมพันธ์กับสังคมประภคคานอื่น ๆ

3.2 นิคามารคาไทยที่คาดหว้งในกัวมุตรมาก มักจะฝึกไมตรีสัมพันธ์ การมีระเบียบวินัยให้แก่มุตร ยับยั้งความก้าวร้าวของมุตรและลงโทษมุตรมากควย แต่มิคามารคาจีนที่คาดหว้งในกัวมุตรมากมักจะให้รางวัลมุตรมาก

3.3 นิคามารคาไทยที่ฝึกความเป็นอิสระให้แก่มุตรมาก มักจะฝึกการ อดใจรอได้ให้แก่มุตร และลงโทษมุตรมากควย แต่มิจะไม่คอยเข้มงวดกับมุตร ส่วน นิคามารคาจีนที่เข้มงวดกับมุตรมาก กลับให้รางวัลมุตรมากควย และมิจะไม่คอย เข้มงวดกับมุตรเช่นกัน

3.4 นิคามารคาไทยที่เข้มงวดกับมุตรมาก มักจะเน้นในสิ่งเหล่านี้ น้อย คือ การฝึกความเป็นอิสระ การฝึกไมตรีสัมพันธ์ การยับยั้งความก้าวร้าว การให้รางวัล และลงโทษมุตร ส่วนนิคามารคาจีนที่เข้มงวดกับมุตรมาก มักจะไม่ คอยฝึกความเป็นอิสระให้แก่มุตร เช่นเดียวกับนิคามารคาไทย

3.5 นิคามารคาไทยที่ฝึกไมตรีสัมพันธ์ให้แก่มุตรมาก มีการคาดหว้ง ในตัวมุตร ฝึกการมีระเบียบวินัยให้แก่มุตร ยับยั้งความก้าวร้าวของมุตร และลงโทษ มุตรมากควย แต่จะไม่คอยเข้มงวดกับมุตร ส่วนนิคามารคาจีนที่ฝึกไมตรีสัมพันธ์ให้แก่มุตรมาก จะไม่คอยยับยั้งความก้าวร้าวของมุตร แต่จะฝึกความสมฤทธิผลให้แก่มุตร และลงโทษมุตรมากควย

3.6 บิคาราคาราไทยที่ฝึกการอดใจรอได้ให้แก่บุตรมาก มักจะฝึกความเป็นอิสระ การมีระเบียบวินัยให้แก่บุตร เข้มงวดกับบุตร ยึดถึงความก้าวร้าวของบุตร และลงโทษบุตรมากด้วย สำหรับบิคาราคาราจีน การฝึกให้อดใจรอได้ไม่สัมพันธ์กับสังคมประเทศอื่น ๆ

3.7 บิคาราคาราไทยที่ฝึกการมีระเบียบวินัยให้แก่บุตรมาก มักจะคาดหวังในตัวบุตร ฝึกการอดใจรอได้ให้แก่บุตร ยึดถึงความก้าวร้าวของบุตร และลงโทษบุตรมากด้วย แต่จะไม่คอยเข้มงวดกับบุตร

3.8 บิคาราคาราไทยที่ยึดถึงความก้าวร้าวของบุตรมาก มักจะคาดหวังในตัวบุตร ฝึกไมตรีสัมพันธ์ การอดใจรอได้ การมีระเบียบวินัยให้แก่บุตร และลงโทษบุตรมากด้วย แต่จะไม่คอยเข้มงวดกับบุตร ส่วนบิคาราคาราจีนที่ยึดถึงความก้าวร้าวของบุตรมาก จะไม่คอยฝึกไมตรีสัมพันธ์ให้แก่บุตร

3.9 บิคาราคาราไทยที่ให้อาหารว่างบุตรเสมอ ๆ จะไม่คอยเข้มงวดกับบุตร ส่วนบิคาราคาราจีนที่ให้อาหารว่างบุตรเสมอ ๆ มักจะคาดหวังในตัวบุตร ฝึกความสัมพันธ์ และความเป็นอิสระให้แก่บุตรมากด้วย

3.10 บิคาราคาราไทยที่ลงโทษบุตรเสมอ ๆ มักจะคาดหวังในตัวบุตร ยึดถึงความก้าวร้าวของบุตร ฝึกความเป็นอิสระ ไมตรีสัมพันธ์ การอดใจรอได้ และการมีระเบียบวินัยให้แก่บุตรมากด้วย และจะไม่คอยเข้มงวดกับบุตร ส่วนบิคาราคาราจีนที่ลงโทษบุตรเสมอ ๆ มักจะฝึกไมตรีสัมพันธ์ให้แก่บุตรมากด้วย

ข้อค้นพบเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างค่านาง ๆ ของสังคมประเทศนี้ บอกให้ทราบถึงธรรมชาติของสังคมประเทศว่า สังคมประเทศนั้นเป็นกระบวนการ หรือเป็นระบบของกาอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งมีการฝึกหลาย ๆ ด้านประกอบกัน และมักจะสอดคล้องกันทั้งระบบ เช่น การฝึกความสัมพันธ์สอดคล้องกันกับการให้อาหารว่าง และความคาดหวังในตัวบุตร การฝึกให้มีระเบียบวินัยสอดคล้องกันกับความคาดหวังในตัวบุตร การฝึกความก้าวร้าวของบุตร และการอดใจรอได้ การฝึกความก้าวร้าวของบุตร

สอดคล้องกันกับความคาดหวังในตัวบุตร ความเข้มงวด การมีระเบียบวินัย การอดได้ อดใจ ไม่ตรีสัมพันธ และการลงโทษ การฝึกความต่าง ๆ ของสังคมประกิตสัมพันธ์ โยงคล้องกันเป็นลูกโซ่ บ่งให้ทราบว่าการศึกษาสังคมประกิตนั้นต้องศึกษาทั้งระบบ

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาสังคมประกิตวิธีชอบ ๆ เป็นค่านต่าง ๆ เมื่อ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสังคมประกิตค่านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันเช่นนี้ การศึกษา สังคมประกิตครั้งต่อ ๆ ไปจึงควรจะนำค่านที่สัมพันธ์กันมารวมกันสร้างเป็นบรรยากาศ ชนิดต่าง ๆ ของครอบครัวได้ มียูเนอบรรยากาศของครอบครัว (Home Climate) ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ 3 แบบ (1) แบบอัทธาศิปไตย (Authoritarian) บิดามารดามีอำนาจเด็ดขาด บุตรไม่มีสิทธิออกเสียง ความผูกพันด้านความรักมีน้อย (2) แบบตามใจพาน (Laissez Faire) บิดามารดาไม่สนใจกัน และไม่สนใจ บุตรเท่าที่ควร ไม่อบรมสั่งสอนบุตร การลงโทษบุตรมักจะรุนแรงและปราศจากเหตุผลเสมอ (3) แบบเสรีประชาธิปไตย (Democratic) บิดามารดาให้ความรัก ความ เอาใจใส่ บุตรได้รั้อิสระ และแสดงความคิดเห็นขัดแย้งบิดามารดาได้โดยใช้เหตุผล⁸ การศึกษาวิจัยเรื่องสังคมประกิตของบิดามารดาครั้งต่อไปจึงอาจจัดตัวแปรของสังคม ประกิตเป็นบรรยากาศของบ้านแบบต่าง ๆ ดังที่ยกมานี้ได้

ผลการศึกษาข้างแสดงให้เห็นว่า กระบวนการสังคมประกิตของบิดามารดา ต่างกลุ่ม ต่างเชื้อชาติ มีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมระหว่าง สังคมมีทั้งที่เหมือนกันอย่างกว้าง ๆ และต่างกันแบบเฉพาะของแต่ละสังคม⁹

⁸สมาคมทศเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก (พระนคร องค์การคาของกุรุสภา, 2512), หน้า 22 - 24.

⁹Merrill, Op. cit., p. 90.

ความสัมพันธ์ของสิ่งณประกิตของบิตามารคาไทย และบิตามารคาจีนที่เหมือนกัน มีเช่น ถ้ายักไมตรีสัมพันธ์ให้แกบุตรมาก จะลงโทษบุตรมากด้วย ที่ต่างกันมีเช่น ถ้ายัก บิตามารคาไทยคาดหวังในตัวบุตรมาก จะลงโทษบุตรมากด้วย แต่ถ้ายักบิตามารคาจีนคาด หวังในตัวบุตรมาก จะให้รางวัลบุตรมากด้วย การการเปิดความเป็นอิสระก็เช่นกัน ถ้ายักบิตามารคาไทยยกความ เป็นอิสระให้แกบุตรมาก จะลงโทษบุตรมากด้วย แต่บิตา มารคาจีนที่ฝึกความ เป็นอิสระให้แกบุตรมาก จะให้รางวัลบุตรมากด้วย จะเห็นได้ว่า บิตามารคาไทยใช้วิธีลงโทษสัมพันธ์กับความคาดหวังในตัวบุตรและการฝึกความเป็นอิสระ ให้แกบุตร ขณะที่บิตามารคาจีนใช้วิธีให้รางวัล สอดกันพบ เช่นนี้ทำพ่ายให้ศึกษาต่อไปว่า เหตุใดบิตามารคาไทยจึงเน้นการลงโทษ ต่างกับบิตามารคาจีนซึ่งเน้นการให้รางวัล เพราะ ถ้าพิจารณาผลของการให้รางวัลและการลงโทษตามทฤษฎีการ เรียนรู้ของ Skinner¹⁰ แล้วเขาเชื่อว่า การให้รางวัลเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเดิมอีก การลงโทษเป็นการลดการ เกิดพฤติกรรมเดิม หรือกำจัดไม่ให้เกิดขึ้นอีก และข้อเสนอแนะไว้ว่า ในการควบคุมพฤติกรรมให้ใช้การให้รางวัลจะให้ผลดีกว่าการลงโทษ เพราะ การลงโทษนอกจากจะกระทบกระเทือนสภาพอารมณ์ของบุคคลแล้ว ยังไม่สามารถกำจัด พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาให้หมดไปด้วย

4. การศึกษาความสัมพันธ์ภายในของบุคลิกภาพ

ข้อค้นพบเพิ่มเติม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรบุคลิกภาพช่วย แสคงถึงลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่นจีน ดังนี้

4.1 เด็กวัยรุ่นไทยที่ชอบ เขาสังคมมักจะมี ความมั่นใจในตนเอง ส่วน เด็กวัยรุ่นจีนที่ชอบ เขาสังคมมักจะไม่ค่อยรับผิดชอบ

¹⁰

John P. De Cecco, The Psychology of Learning and Instruction : Educational Psychology (New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1968), pp. 151 - 155.

4.2 เด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีสติปัญญาดีมักจะมีวินัยบังคับตนเองได้ดี ส่วนเด็กวัยรุ่นไทย ความสามารถทางสติปัญญาไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ

4.3 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง มักจะมีความรับผิดชอบ มั่นใจในตนเอง ควบคุมจิตใจได้ดี และมีวินัยบังคับตนเองได้ดีด้วย ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคงมักจะมีคามรับผิดชอบ มั่นใจในตนเอง ควบคุมจิตใจได้ดี เข้ากับกลุ่มได้และใจเย็น

4.4 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีสภาพอารมณ์ต้นเตนง่าย จะไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีสภาพอารมณ์ต้นเตนง่ายจะไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง ซื่อาย และจิตใจหงุดหงิด

4.5 เด็กวัยรุ่นไทยที่ประพฤติตามระเบียบแบบแผนมักจะมีคามรับผิดชอบ แต่งขอบหึ่งพวอาศัยผู้อื่น ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ปฏิบัติตามระเบียบมักจะมีคามรับผิดชอบ เช่นเดียวกับเด็กวัยรุ่นไทย

4.6 สภาพร่าเริง หรือหลู่ของทั้งเด็กวัยรุ่นไทยและเด็กวัยรุ่นลูกจีน ไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ

4.7 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีความรับผิดชอบมักจะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง สามารถบังคับตนเองได้ และควบคุมจิตใจได้ดี ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีความรับผิดชอบมักจะมีประพฤติตามระเบียบแบบแผน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง มีความมั่นใจในตนเอง ควบคุมจิตใจและเก็บความรู้สึกได้ดี แต่จะไม่ค่อยชอบเข้าสังคม

4.8 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีความมั่นใจในตนเอง มักจะมีสภาพอารมณ์สงบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง ชอบเข้าสังคม และควบคุมจิตใจได้ดี ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีความมั่นใจในตนเอง มักจะมีสภาพอารมณ์สงบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง มีความรับผิดชอบ ควบคุมจิตใจและเก็บความรู้สึกได้ดี

4.9 เด็กวัยรุ่นไทยที่จิตใจอ่อนโยนมักจะประพฤติตามระเบียบแบบแผน ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่จิตใจอ่อนโยนจะเกรงใจเคารพผู้ใหญ่

4.10 เด็กวัยรุ่นไทยที่เข้ากับกลุ่มไม่ค่อยได้มักจะไม่ค่อยเกรงใจผู้อื่น ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่เข้ากับกลุ่มไม่ค่อยได้มักจะมีอารมณ์ไม่มั่นคง

4.11 เด็กวัยรุ่นไทยที่ควบคุมจิตใจได้ดีมักจะมีอารมณ์มั่นคง มีความมั่นใจในตนเอง และรับผิดชอบ ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ควบคุมจิตใจได้ดี จะมีสภาพอารมณ์สงบ อารมณ์มั่นคง มีความรับผิดชอบและมั่นใจในตนเอง

4.12 ความเป็นตัวของตัวเองของทั้งเด็กวัยรุ่นไทยและวัยรุ่นลูกจีน ไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ

4.13 เด็กวัยรุ่นไทยที่สามารถบังคับตนเองได้ดี รู้จักกาลเทศะ มักจะมีอารมณ์มั่นคง เก็บความรู้สึกได้ดี และมีความรับผิดชอบต่อส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่รู้จักกาลเทศะ มักจะเป็นผู้มีสติปัญญาดีด้วย

4.14 เด็กวัยรุ่นไทยที่เก็บความรู้สึกได้ดี มักจะประพฤติตามระเบียบแบบแผน มีความรับผิดชอบต่อ รู้จักกาลเทศะ และเกรงใจผู้อื่น ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่เก็บความรู้สึกได้ดี มักจะมีสภาพอารมณ์สงบ อารมณ์มั่นคง ควบคุมจิตใจได้ดี รับผิดชอบต่อ และมั่นใจในตนเอง

4.15 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีบุคลิกภาพแบบไมตรีสัมพันธ์ (เกรงใจ) มักจะเข้ากับกลุ่มได้ เก็บความรู้สึกได้ดี และมีความรับผิดชอบต่อ ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีบุคลิกภาพแบบไมตรีสัมพันธ์ จะสุภาพ อ่อนโยน

ข้อค้นพบเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างด้านต่าง ๆ ของบุคลิกภาพบ่งให้ทราบถึงธรรมชาติของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพนั้นเป็นลักษณะนามธรรมภายในของมนุษย์ ซึ่งสับสน มีตัวแปรมากมายซับซ้อนกันอยู่ บุคลิกภาพมีใจรูปธรรมซึ่งเข้าใจได้ง่ายด้วยประสาทสัมผัส บุคลิกภาพมิได้มีมิติเดียว แต่มีอยู่หลายแง่มุม ความพยายามเข้าใจหรืออธิบายบุคลิกภาพไม่อาจทำได้สมบูรณ์ ขึ้นกับผู้พยายามอธิบายว่า จะมองบุคลิกภาพในมุมใด คำ "บุคลิกภาพ" จึงยังไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอนให้เข้าใจตรงกัน ทฤษฎีอธิบายบุคลิกภาพก็มีหลายแนว

ผลการศึกษาเรื่องนี้ยังบอกให้ทราบว่า ในบุคคลคนเดียวก็มีบุคลิกภาพอยู่หลาย ด้านสัมพันธ์กันอยู่ เหมือนเป็นการรวมคนหลาย ๆ คนไว้ในคน ๆ เดียว บุคคลจะแสดง แบบพฤติกรรมด้านใดของบุคลิกภาพออกมาขึ้นกับสภาพของสิ่งเร้าที่ไปกระตุ้น ว่าเป็นสิ่ง เร้าทางจิตวิทยา (Psychological Object) ของบุคคลนั้นในขณะนั้นหรือไม่ ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์จึงยากแก่การเข้าใจ และคาดการณ์ล่วงหน้า

นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังแสดงให้เห็นว่า เมื่อเทียบบุคลิกภาพระหว่างบุคคล แล้ว มีทั้งที่เหมือนกัน และที่ต่างกัน เช่น หังเด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีอารมณ์ มั่นคง จะมีความรับผิดชอบ มั่นใจในตนเอง และเก็บความรู้สึกไว้ได้ด้วย หังเด็กวัยรุ่น ไทยและเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ค่อนข้างง่ายจะเป็นคนที่ไม่มั่นใจในตนเองด้วย ที่ต่างกันก็มี เช่น เด็กวัยรุ่นไทยที่ชอบสังคมจะเป็นคนมั่นใจในตนเองด้วย แต่เด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ชอบ สังคมจะไม่มี ความรับผิดชอบ หรือเด็กวัยรุ่นไทยที่ไม่ประพฤติกามระ เบียบแบบแผนจะ เป็นคนพึ่งตนเอง แสดงอารมณ์เปิดเผยไม่เก็บกด ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ไม่ประพฤติกามระ เบียบแบบแผนจะไม่มี ความรับผิดชอบ ที่ลักษณะบุคลิกภาพของ เด็กวัยรุ่นไทยและ เด็กวัยรุ่นลูกจีนมีส่วนที่เหมือนกันอาจ เป็นเพราะต่างก็อยู่ในสังคมเดียวกัน ในช่วง เวลา เดียวกัน ย่อมได้รับอิทธิพลของสังคมเหมือน ๆ กัน เช่น การศึกษาในโรงเรียน สื่อ-มวลชน ฯลฯ ส่วนที่ต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะวัฒนธรรมเดิมของครอบครัวของเด็ก วัยรุ่นไทยและเด็กวัยรุ่นลูกจีนแตกต่างกัน เพราะมีเชื้อชาติต่างกัน วัฒนธรรม ความ เชื่อชาติของบิดามารดา ย่อมมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของ เด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่น ลูกจีนให้ต่างกันด้วย

5. การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประกิต และบุคลิกภาพ

จากทฤษฎีบุคลิกภาพ สังคมประกิต ครอบครัว และสังคมซึ่งกล่าวไว้แล้ว ในทฤษฎีเบื้องต้น เช่น ทฤษฎีของ Freud, Erikson และ Sullivan ซึ่ง ต่างก็เห็นความสำคัญของสังคมประกิตของบิดามารดาว่าเป็นตัวกำหนดแบบบุคลิกภาพ ของบุคคล การศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมุติฐานว่า สังคมประกิตของบิดามารดาไทย และ บิดามารดาจีนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุตร

5.1 เด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีคามารคาฝึกความสัมฤทธิ์ผลให้มาก มักจะชอบสังคม ราบรื่น ตื่นเต้นง่าย ไม่ประพฤติกามระเบียบแบบแผน และไม่คอยเกรงใจผู้อื่น สำหรับครอบครัวไทยการฝึกความสัมฤทธิ์ผลของบิดามารดาไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพใด ๆ ของบุตร

การที่มีคามารคาสนับสนุนการเรียนของบุตรโดยคอยดูแลให้บุตรทำการบ้าน และท่องหนังสือ ชื่อหนังสือที่เป็นความรู้ให้ สอนการวางแผนการล่วงหน้า เช่น การวางแผนดูหนังสือก่อนสอบ บอมนำให้บุตรประสบความสำเร็จในการเรียน และการสนับสนุนให้บุตรเล่นกีฬาด้วย บอมนำให้บุตรเป็นคนร่าเริง สามารถเข้าสังคมได้ แต่การที่มีคามารคาต้องการให้บุตรเรียนได้คะแนนสูงโดยไม่ดูความสามารถของบุตร บอมนำให้สภาพอารมณ์ของบุตรไม่สงบ ตื่นเต้นง่าย เพราะต้องคอยพยายามทำให้ได้ถึงระดับที่มีคามารคาต้องการ และการที่มีคามารคาฝึกให้บุตรมีความต้องการสัมฤทธิ์ผล ทำให้บุตรมีบุคลิกภาพแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์ เน้นความสำเร็จของคนเป็นสำคัญ ไม่สนใจกฎเกณฑ์

5.2 เด็กวัยรุ่นไทยที่ถูกบิดามารดาคาดหวังมาก มักจะเกิดกลัวความรู้สึก และเกรงใจผู้อื่น ส่วนเด็กวัยรุ่นจีนที่ได้รับกรคาดหวังจากบิดามารดามาก มักจะตื่นเต้นง่าย และไม่มั่นใจในตนเอง

การคาดหวังในตัวบุตรมากเกินไปโดยไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางสังคมของเด็ก การบังคับ ผลักดันเด็ก และลงโทษเด็ก เมื่อไม่เป็นไปตามที่หวัง จะเป็นผลร้ายต่อความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) ของเด็ก¹¹ ทำให้เด็กไม่เชื่อมั่นในตนเอง ตื่นเต้นง่าย และความกลัวการลงโทษจากบิดามารดา ทำให้เด็กเป็นคนเก็บกคความรู้สึก เชื่อฟังผู้ใหญ่ไม่กล้าขัดแย้ง

¹¹ Dinkmeyer, *Op. cit.*, p. 168.

การคาดหวังในตัวบุตรเป็นสังคมประติศค้านเดี่ยวที่พบว่า บิดามารดาไทย และบิดามารดาจีนให้แก่บุตรแตกต่างกัน คือบิดามารดาไทยคาดหวังในตัวบุตรมากกว่า บิดามารดาจีน นอกจากนี้จากการศึกษาความสัมพันธ์ภายในของสังคมประติศค พบว่า การคาดหวังในตัวบุตรของบิดามารดาไทยสัมพันธ์กับการลงโทษ ขณะที่ของบิดามารดาจีนสัมพันธ์กับการให้รางวัล จากการอธิบายผลของการคาดหวังในตัวบุตรมากเกินไปของ Dinkmeyer¹² และผลของการลงโทษของ Skinner¹³ จึงเป็นไปได้ว่าบุตรคนไทย จะเกรงกลัวบิดามารดาจนเกินกคความรู้สึกไม่สบายใจไว้ และแสดงพฤติกรรมโดยการ เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ซึ่งบุตรคนจีนได้รับการคาดหวังจากบิดามารดาน้อยกว่า และได้รับ รางวัลแทนที่จะถูกลงโทษอย่างบุตรคนไทย จึงตื่นเต้นง่าย ไม่นั่นใจตนเอง ไม่ถึงกับ เกินกคความรู้สึก

5.3 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีบิดามารดาฝึกความเป็นอิสระให้มาก จะบังคับตนเองได้ดี รู้จักกาลละเทศะ และเก็บตัวหวงรู้สึก ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีบิดามารดาฝึกความเป็นอิสระให้มาก จะชอบสังคม

ผลของบุคลิกภาพของบุตรส่วนใหญ่สอดคล้องกับการอธิบายของ Mussen¹⁴ ที่ว่า "บ้านที่เป็นประชาธิปไตยสูง [การฝึกความเป็นอิสระเป็นส่วนหนึ่งของบรรยากาศของบ้านแบบประชาธิปไตย] มักให้ความสนับสนุนทางอารมณ์ของเด็กสูง เด็กมีการสังคมกับผู้อื่น..... มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน....." เด็กได้รับอนุญาตให้ออกนอกบ้านได้ ให้คบเพื่อนได้ ให้ติดต่อกสังคมกับคนนอกบ้านได้ เด็กก็ได้มีประสบการณ์ติดต่อกับคนหลายประเภท เด็กพวกนี้จึงเข้ากับคนง่าย มีความสามารถในการเข้าสังคม เมื่อไม่พอใจก็รู้จักเก็บความรู้สึกได้ดี รับรู้กฎเกณฑ์ของสังคม ไม่ทำอะไรรตามใจตนให้เป็นที่เดือดร้อนแก่คนอื่น

¹² Loc. cit.

¹³ De Cecco, Loc. cit.

¹⁴ Mussen and Conger, Child Development and Personality (New York : Harper & Brothers, 1956), p. 253.

5.4 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีบิดามารดาเข้มงวดมาก มักจะควบคุมตนเองไม่ได้ เครียด และไม่คอยเกรงใจผู้อื่น เด็กวัยรุ่นลูกจีนที่มีบิดามารดาเข้มงวดก็มัก เครียดและไม่คอยเกรงใจผู้อื่นเช่นกัน

ครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบอิตาเลียนไทย บิดามารดาเข้มงวดกับบุตรมาก ทำให้เด็กมีแต่ความเกรงกลัว ไม่เล่นชน อยู่ในโอวาท ความสัมพันธ์ระหว่าง บิดามารดาและบุตร เชนมีสัมพันธ์กับการจำกัดการอยากดูอยากเห็น ความคิดริเริ่ม ทำให้เด็กพวกนี้มีอารมณ์เครียด วิตกกังวล เพราะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำตามใจปรารถนา การที่บิดามารดาเข้มงวดกับเด็กเสมอทำให้เด็กไม่ได้ฝึกการบังคับตนเอง เกยขึ้นแต่ทำตามที่มีบิดามารดาต้องการ เด็กพวกนี้จึงไม่ได้สร้างวินัยของตนเอง เมื่อโตไม่มีผู้ใหญ่คอยควบคุม ก็จะทำอะไรตามสบายตามความต้องการของตน มีปัญหาในการเข้ากับกลุ่ม และจากการที่ถูกบิดามารดาบังคับมาก ๆ เด็กพวกนี้ก็จะเก็บ ความไม่พอใจไวภายใน และจะไประบายความคับข้องใจนี้กับผู้อื่นที่ไม่มีอำนาจ บังคับตน แสดงปฏิกริยาต่อต้าน ไม่เคารพเชื่อฟัง

5.5 เด็กวัยรุ่นไทยที่มีบิดามารดาฝึกไม่ตรีสัมพันธ์ใหม่มาก มักจะเก็บความรู้สึกและมีความเกรงใจผู้อื่น ส่วนเด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ได้รับการฝึกไม่ตรีสัมพันธ์มัก จะชอบสังคม

การอบรมให้เด็กมีคุณธรรมเกรงใจคือผู้อื่น เคารพขนบธรรมเนียมที่อาวุโส สูงกว่า การระงับความไม่พอใจเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งซึ่งจะทำให้เสียความสัมพันธ์

ในวันหน้า อนุกรมให้กล่าวว่า "ไม่เป็นไร" อยู่เสมอ เหล่านี้ยอมทำให้เด็กเป็นคนขี้เกรงใจ ไม่กล้าขัดแย้งผู้ใหญ่และเป็นคนอารมณ์เย็น คุณสมบัติที่ยอมส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการเข้าสังคมไปด้วย คนที่มีอารมณ์ร้อนย่อมมีเรื่องขัดแย้งกับคนอื่นเข้ากั้ใครไม่ได้ เมื่อผลการฝึกค่านี้อันของบิคารมารคาไทย และบิคารมารคาจีนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุตรคล้ายกัน แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยและสังคมจีนเป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์ สังคมเครือญาติเหมือนกัน

5.6 เด็กวัยรุ่นไทยที่บิคารมารคาฝึกการอดใจได้อีกได้ให้มาก มักจะตื่นเต้นง่าย และเก็บกดความรู้สึก ส่วนเด็กวัยรุ่นจีนที่ได้รับการฝึกให้อดใจได้อีกได้ มักจะเศร้าสร้อย

เมื่อพิจารณาบุคลิกภาพของบุตรทั้ง ๒ กลุ่ม ล้วนมีบุคลิกภาพแบบที่ไม่พึงปรารถนา แสดงว่าการฝึกให้อดใจได้อีกได้ของบิคารมารคาไม่สามารถบรรลุผล อาจเนื่องมาจากลักษณะของการอบรม ไม่ได้ให้ความมั่นใจแก่บุตรพอบุตรไม่แน่ใจว่าจะได้สิ่งที่ดีกว่าในอนาคตจริงหรือไม่ บิคารมารคาอาจจะหลอกบุตรจนบุตรจับได้ และเกิดความเศร้าสร้อย เก็บกดความรู้สึกดังกล่าว

5.7 เด็กวัยรุ่นไทยที่ได้รับการฝึกให้มีระเบียบวินัยจากบิคารมารคามักจะมีความรับผิดชอบ ใจเย็น และเกรงใจผู้อื่น สำหรับครอบครัวจีน การฝึกให้มีระเบียบวินัยของบิคารมารคาไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพใด ๆ ของบุตร

การฝึกให้บุตรมีนิสัยในการเก็บรักษาของใจให้เป็นระเบียบเรียบร้อยยอมมีของให้บุตรมีระเบียบวินัย ไม่ชอบความยุ่งเหยิง และเมื่อเด็กได้รับมอบหมายให้ทำงาน เด็กจะมีความต้องการสะอาดปัญหาที่ได้รับมอบหมายให้เรียบร้อยจนได้ มีความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่ละทิ้งเมื่องานไม่บรรลุผล และจากผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์กับต่าง ๆ ของบุคลิกภาพพบว่า ความสามารถในการรับผิดชอบ สัมพันธ์กับความมั่นคงในอารมณ์ และความสามารถควบคุมจิตใจ ดังนั้นเด็กที่ได้รับการฝึกให้มีระเบียบวินัยจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์มั่นคง และเก็บความรู้สึกไว้ได้ดีด้วย ความสามารถในการ

เก็บความรู้สึกสงบลให้เด็กไม่กล้าขัดแย้งต่อท่านผู้ใหญ่ ลักษณะเหล่านี้เป็นบุคลิกภาพแบบ
ไมตรีสัมพันธ์

5.8 เด็กวัยรุ่นไทยที่ถูกบิดามารดาบีบบังคับความก้าวร้าวมาก มักจะตื่นเต้น
ง่าย นี้อาย เก็บกดความรู้สึก มีความรับผิดชอบ และเกรงใจผู้อื่น สำหรับครอบครัวจีน
การบีบบังคับความก้าวร้าวของบุตรของบิดามารดาไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพใด ๆ ของบุตร
การวิจัยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กที่คำบลาน่า
พบว่า เด็กที่เติบโตขึ้นโดยมีประสบการณ์ในการถูกลงโทษ เนื่องจากความก้าวร้าวของตน
อยู่เนื่อง ๆ จะสะสมความหวาดกลัวในภัยอันตรายจากการลงโทษนั้น ๆ ซึ่งมีผลกระทบ
กระเทือนอย่างร้ายแรงต่อความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยของเด็กด้วย¹⁵ และการควบคุมบังคับ
แรงกระตุ้นทางความก้าวร้าวนี้ไม่ได้หมายความว่า เด็กนั้นจะขาดแรงกระตุ้นดังกล่าวไป
เสียเลย หากยังคงมีอยู่ในจิตใจของเด็ก เพียงแต่ไม่แสดงออกมาให้ปรากฏแก่สายตา
ของผู้อื่นเท่านั้น¹⁶ จึงเป็นไปได้ที่การฝึกความก้าวร้าวจะทำให้เด็กมีอาการเด่นเด่นง่าย
จิตกังวล ไม่มั่นใจในตนเอง เก็บกดความรู้สึก มีความเกรงใจสูง และจากข้อค้นพบด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ พบว่า การเก็บกดความรู้สึกสัมพันธ์กับความ
สามารถในการบังคับตนเอง และความสามารถในการรับผิดชอบ ผู้ที่มีความสามารถ
ในการควบคุมการแสดงออกของอารมณ์ย่อมเป็นคนที่รู้จักภาวะเหอะไม่แสดงความรู้สึก
เปิดเผยเมื่อไม่สมควรกับภาวะเหอะ และการรู้จักบังคับตนเองย่อมทำให้คนมีความรับ
ผิดชอบ ไม่หลีกเลี่ยงงาน การฝึกความก้าวร้าวจึงอาจมีผลทำให้บุคคลสามารถบังคับ
ตนเอง และมีความรับผิดชอบด้วย

5.9 เด็กวัยรุ่นไทยที่ได้รับรางวัลจากบิดามารดาเสมอ ๆ มักจะไม่มี ความ
กังวล แต่เด็กวัยรุ่นลูกจีนที่ได้รับรางวัลจากบิดามารดาบ่อย ๆ มักจะไม่มั่นใจในตนเอง
และไม่มีความรับผิดชอบต่อ

¹⁵ สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, เรื่องเกม, หน้า 75

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 79.

ผลของการให้รางวัลที่ต่างกันนี้แสดงให้เห็นว่า การให้รางวัลของบิดามารดาไทย กระตุ้นให้บุตรมีบุคลิกภาพด้านที่พึงปรารถนา มั่นใจในการกระทำของตน ไม่วิตกกังวล แต่การให้รางวัลของบิดามารดาจีนกลับไปกระตุ้นให้บุตรไม่รับยิตชอบ และไม่มั่นใจตนเอง ผลการวิจัยเช่นนี้ทำให้ศึกษาต่อไปว่า บิดามารดาจีนให้รางวัลบุตรอย่างไร บุตรจึงมีบุคลิกภาพดังกล่าว เป็นไปได้หรือไม่ว่า บิดามารดาจีนให้รางวัลโดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน ไม่สม่ำเสมอ บุตรจึงไม่แน่ใจในพฤติกรรมของตนว่าจะได้รับรางวัลจากบิดามารดาหรือไม่ บุตรจึงไม่มีความมั่นใจในตนเอง และไม่มีความรับยิตชอบ

5.10 เด็กวัยรุ่นไทยที่ถูกบิดามารดาลงโทษเสมอ ๆ มักจะประพฤติดตามระเบียบ รู้จักกาละเทศะ เก็บกคความรู้สึก และเกรงใจผู้อื่น สำหรับครอบครัวจีน การลงโทษของบิดามารดาไม่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพใด ๆ ของบุตร

Mussen¹⁷ ได้อธิบายผลของการลงโทษไว้ว่า การลงโทษบุตรมาก ๆ จะทำให้บุตรเกิดความกลัว ความกังวลใจและซ่อนเก็บไว้ จึงสันนิษฐานข้อค้นพบที่ว่า บุตรจะเก็บกคความรู้สึกเมื่อถูกลงโทษมาก ๆ และจากการที่บิดามารดาอบรมบุตรตามคานิยมของสังคมไทย ก่อให้เกรงใจ เคารพผู้ใหญ่ ประพฤติตามระเบียบแบบแผนลงโทษบุตร เมื่อบุตรไม่ทำตามที่อบรม ทางมีที่กล่าวไว้ให้บุตรทำตามคานิยมของสังคมดังที่กล่าว จึงทำให้บุตรมีบุคลิกภาพแบบไม่ตรีสัมพันธ์ รู้จักกาละเทศะ และประพฤติดตามระเบียบแบบแผน

สรุปผลของการศึกษาครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ คือ สังคมประกิตของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุตร สันนิษฐานเหตุผลที่ได้อ้างไว้ในทฤษฎีเบื้องต้นว่า สังคมประกิตของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุตร ผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้บิดามารดาเลือกใช้สังคมประกิตที่จะก่อให้เกิดบุตรมีบุคลิกภาพตามความต้องการของตน และของสังคม ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตและบุคลิกภาพของคนไทยและคนจีนส่วนใหญ่ลึกลับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่ามีความแตกต่างกันเป็นข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นว่า บิดามารดาจีนในประเทศไทยอบรมเลี้ยงดูบุตรไม่ต่างไปจากบิดามารดาไทย และบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นจีนไม่ต่างไปจากเด็กวัยรุ่นไทยนัก

¹⁷Mussen, Op. cit., p. 246.